

Minister Edukacji i Nauki, Profesor Przemysław Czarnek,

Refleksje dot. Trzeciej Konferencji Sprawozdawczej

20 Uczelni uczestniczących w Programie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” na Politechnice Gdańskiej, wrzesień 2022 r.

Ministerstwo Edukacji i Nauki po raz kolejny zaprosiło zespół międzynarodowych ekspertów do udziału w Konferencji Sprawozdawczej Programu IDUB. Międzynarodowy zespół korzysta z tej okazji, aby przedstawić swoje refleksje dotyczące postępów poczynionych w realizacji programu IDUB. Doceniamy wielki wysiłek, jaki włożyli Pana współpracownicy z Ministerstwa, a także władze oraz liczni pracownicy i wykładowcy z 20 wybranych uczelni, aby przyczynić się do sukcesu programu IDUB. Międzynarodowy zespół dostrzega, że wiodące polskie uczelnie prowadzące intensywne badania naukowe zaangażowały się w międzynarodową wymianę wiedzy, a dzięki programowi IDUB stały się bardziej aktywnymi graczami w wymianie i przepływie talentów na forum krajowym i międzynarodowym. W rezultacie, Polska może spodziewać się większego udziału w innowacyjnych sieciach badawczych i biznesowych, wzrostu globalnej konkurencyjności, a w konsekwencji – rozwoju gospodarczego w większym stopniu opartego na wiedzy. Po raz kolejny należy podkreślić wagę dalszego wspierania programu IDUB, gdyż największych korzyści z programu reformy szkolnictwa wyższego polska gospodarka i społeczeństwo mogą spodziewać się w perspektywie średnio- i długoterminowej.

W trakcie Trzeciej Konferencji Sprawozdawczej na Politechnice Gdańskiej wystąpili Sekretarz Stanu Wojciech Murdzek z Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz prof. Arkadiusz Adamczyk, przewodniczący Komitetu Polityki Naukowej. Konferencja odbyła się w znakomitym miejscu i była doskonale zorganizowana przez Politechnikę Gdańską pod przewodnictwem rektora prof. Krzysztofa Wilde.

Celem programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” jest doprowadzenie do zmian strukturalnych i kulturowych oraz przyspieszenie integracji badawczej na poziomie międzynarodowym i krajowym polskich uczelniom mających dorównać najlepszym europejskim uczelniom prowadzącym intensywne badania naukowe, a tym samym – dostarczenie zaawansowanych wyników badań, zapewnienie doskonałych absolwentów oraz wiedzy odnajdującej zastosowanie we wszystkich sektorach polskiego społeczeństwa.

Przed konferencją uczelnie uczestniczące w programie złożyły pisemne sprawozdania, w których odpowiedziały na 2 ogólne pytania zaproponowane przez panel ekspertów – z ograniczeniem do 3000 znaków, oraz na 15 szczegółowych pytań ekspertów – z ograniczeniem do 1500 znaków, przedstawiając, w stosownych przypadkach, zwięzłe, jasne dowody na poparcie swoich odpowiedzi. Odpowiedzi miały koncentrować się na zmianach i osiągnięciach z ostatnich 12-18 miesięcy w stosunku do pierwotnych danych bazowych wykazanych we wnioskach IDUB i miały dostarczyć istotnych informacji na temat zasadniczych zmian zachodzących na uczelniach w ciągu ostatnich trzech lat. Około 150 stron wszystkich sprawozdań dostarczyło podstawowych informacji dla pięciu dyskusji panelowych moderowanych przez międzynarodowych ekspertów. Ten format konferencji sprawozdawczej został wybrany do oceny postępów w osiągnięciu celów określonych we wnioskach konkursowych uczelni oraz do zapewnienia uczelniom uczestniczącym w programie informacji zwrotnej z całego sektora.

Dwa pytania ogólne:

- *Co udało się osiągnąć, a co z pewnością nie byłoby możliwe bez wsparcia programu IDUB, zwłaszcza w zakresie wzmocnienia działalności badawczej uczelni?*
- *W jaki sposób rozwój badań na Państwa uczelni w miarę zbliżania się do prawdziwie światowego statusu uczelni badawczej wpłynął na inne działania uczelni w zakresie edukacji i szerszego zaangażowania społecznego („trzecia misja“)?*

Panel 1: Wzmacnianie współpracy z globalną społecznością akademicką

Współpraca międzynarodowa sprzyja doskonałości badawczej. Udział w badaniach poszerzających granice wiedzy wymaga współpracy z czołowymi światowymi naukowcami i ośrodkami naukowymi. Uznaje się, że rozpoznawalność i globalne oddziaływanie poszczególnych uczelni zależy od potencjału ich międzynarodowych sieci i [międzynarodowy zespół ekspertów] docenia fakt, że uczelnie IDUB dążą do dalszej integracji z europejskimi uczelniami partnerskimi. Im silniejszą sieć współpracy międzynarodowej rozwinie uczelnia, tym większe ma możliwości prowadzenia badań na wysokim poziomie. Jednocześnie ostatnie wydarzenia, w tym pandemia Covid-19, wojna na Ukrainie, rosnące napięcia w stosunkach z Chinami, Brexit i nowa umowa naukowa między UE a Unią Afrykańską stwarzają zarówno ograniczenia, jak i nowe możliwości dla europejskich uczelni w obszarze rozwoju międzynarodowej współpracy naukowej.

- *W jaki sposób zacieśnili Państwo kontakty i współpracę międzynarodową uczelni, uwzględniając przy tym ograniczenia (ale także możliwości) związane z obecnymi zawirowaniami na arenie międzynarodowej, wspomnianymi powyżej?*
- *Jakie konkretne sukcesy mogą Państwo odnotować (dane za lata 2021 i 2020) w nawiązywaniu kontaktów z wybitnymi naukowcami zarówno z Polski, jak i spoza niej (uznając, że rekrutacja i współpraca mogły być zarówno ograniczone, jak i wzmożone przez wyżej wymienione wydarzenia)?*
- *Czy mogą Państwo wskazać konkretne przykłady coraz szerszego wykorzystania technologii cyfrowych w międzynarodowej współpracy Państwa uczelni w zakresie badań i nauczania (dane wejściowe i wyjściowe)?*

Panel 2: Poszukiwanie optymalnego pola badawczego: Zmiana profilu badawczego ze względu na potencjał uczelni, aktualne globalne wyzwania oraz pojawiające się możliwości

Uczelnia może osiągnąć międzynarodową pozycję lidera tylko w kilku dyscyplinach lub dziedzinach akademickich, dlatego bardzo ważne jest, aby stale monitorować i w razie potrzeby dostosowywać instytucjonalną strategię badawczą do atutów naukowych uczelni i nowych możliwości badawczych, zachowując jednocześnie wysoki poziom w pozostałych obszarach badań. Znaczenie poszczególnych pól badawczych ewoluuje – pojawiają się nowe obszary badawcze, podczas gdy znaczenie niektórych dojrzałych obszarów badawczych z czasem maleje. Priorytetem jest koncentracja na dynamicznym rozwoju kluczowych obszarów badawczych, zachęcanie do przeprowadzania badań jakości w różnych dyscyplinach oraz opracowywanie sposobów i środków pomiaru sukcesu. Dla uczelni kluczem do sukcesu jest dostosowanie strategii badawczej i portfolio do własnych potrzeb i możliwości oraz identyfikacja nowych obszarów badań. Niektóre uczelnie wykazują znaczną poprawę wyników naukowych opierając się na wskaźnikach porównawczych. Dla lepszej oceny wpływu programu IDUB może być wskazane zastosowanie przez wszystkie uczelnie tych samych wskaźników, pokazujących ewolucję w czasie od wartości bazowej określonej w celu przydziału środków z programu IDUB.

- *Proszę opisać wszelkie zmiany w profilu badawczym Państwa uczelni i zilustrować rozwój jakości i rozpoznawalności w tym kontekście (np. rozkład wyników badań według obszarów badawczych, cytowania artykułów lub ostatnie sukcesy w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania dla projektów badawczych w wyniku konkursów (krajowych i Unijnych), itp.)?*
- *Jak Państwa zdaniem wygląda „sukces” w przypadku Państwa uczelni, jeśli chodzi o osiągnięcie postępów w realizacji określonych celów badawczych?*
- *Jakie podejmują Państwo działania na rzecz osiągnięcia równowagi pomiędzy wspieraniem priorytetowych obszarów badawczych a zapewnieniem podstawy wysokiej jakości badań na Państwa uczelni (np. zmiany w profilu finansowania, obciążenia dydaktycznego itp. w poszczególnych obszarach badawczych)?*

Panel 3: Dążenie do zrównoważonego postępu w procesie realizacji misji uczelni

Statutową misją polskich uczelni jest zapewnianie najwyższej jakości kształcenia i działalności naukowej oraz przyczynianie się do rozwoju otoczenia społeczno-gospodarczego. Poprawa jakości badań i kształcenia jest określona jako jednoznaczny cel programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnie Badawcza” i stanowi synergię z „trzecią misją” uczelni. Wiele uczelni może wykazać się zwiększonym naciskiem na jakość badań i koncentracją działalności badawczej w mocnych obszarach. Większość uczelni wdraża mechanizmy nagradzania za wysokie wyniki nauczania i organizuje różne moduły szkoleniowe dla pracowników akademickich. Postęp w rozwoju programów nauczania akademickiego jest mniej widoczny, a sukcesy w realizacji trzeciej misji rozkładają się nierównomiernie pośród uczelni. Ważne jest, aby poszczególne uczelnie zachowały równowagę między misjami i zapewniły zaangażowanie wszystkich pracowników.

- *W jaki sposób priorytetyzujecie, realizujecie i nagradzacie Państwo rozwój kompetencji akademickich w zakresie nauczania wśród kadry akademickiej uczelni?*
- *Jakich narzędzi używa uczelnia do określenia i alokacji zasobów niezbędnych do promowania i integracji działań w ramach trzeciej misji?*
- *W jaki sposób określacie i oceniacie Państwo synergiczne korzyści płynące z lepszych wyników badań, wysokiej jakości nauczania oraz efektywnego wkładu społecznego i społecznego?*

Panel 4: Wypracowanie skutecznych i efektywnych programów rozwoju dla pracowników

Osiągnięcie masy krytycznej doskonałych i elastycznych umysłów jest niezwykle ważne. Dlatego dostrzeganie, szkolenie, przyciąganie i utrzymywanie zaawansowanego kapitału ludzkiego jest warunkiem wstępnym do osiągnięcia doskonałości i transformacji każdej uczelni. Uczelniom, dążącym do utrzymania kadr i zagwarantowania ich najwyższej jakości, zaleca się zapewnienie pracownikom możliwości dalszego kształcenia, np. w dobrze rozwiniętych szkołach doktorskich i w ramach programów post-doc, a także stworzenie odpowiednich struktur wsparcia dla naukowców na wszystkich etapach kariery, a także poświęcenie większej uwagi ścieżkom kariery oferowanym młodym naukowcom dążącym do uzyskania etatowych stanowisk badawczych.

- *Jaka jest strategia i praktyczny program rozwoju pracowników uczelni; ilu pracowników wzięło udział w tym programie; i jaka była wysokość środków na niego przeznaczonych? Ile osób zrekrutowano i ile ukończyło studia w szkołach doktorskich w latach 2021 i 2022?*

• *Jak skutecznie identyfikowano, rekrutowano i zatrzymywano wybitnych naukowców i naukowców na wczesnych etapach karierach i jaki to miało wpływ na rozwój pozostałych pracowników?*

• *Czy istnieją programy, które oferują konkretne wsparcie dla post-doców i programy mające na celu rekrutację badaczy w połowie kariery?*

Panel 5: Integracja i konsolidacja polskiego systemu nauki i szkolnictwa wyższego: nowe spojrzenie

Każda instytucja akademicka boryka się z ograniczeniami wynikającymi ze skończonej ilości zasobów, jakimi dysponuje. Ograniczenia te można zmniejszyć poprzez wdrożenie wielu różnych form integracji instytucjonalnych możliwości naukowych, w tym dzielenie się zasobami ludzkimi między instytucjami, umożliwienie dostępu do zewnętrznej infrastruktury badawczej, rozwijanie wspólnych projektów badawczych, łączenie się z innymi instytucjami itp. Uczelnie uczestniczące w programie IDUB otrzymują więcej środków niż inne polskie uczelnie i korzystają z prestiżowego statusu członka programu IDUB, co oznacza, że mają przewagę jako wysoce atrakcyjni partnerzy do współpracy naukowej. Można na przykład wspierać pomysł fuzji uniwersytetów medycznych i innych bardziej wyspecjalizowanych instytucji z bardziej wszechstronnymi uczelniami/instytucjami naukowo-technicznymi. Konsolidacja i bardziej optymalne wykorzystanie istniejących zasobów w skali kraju zasługują na większą uwagę. Odnotowano znaczący postęp w niektórych regionach (zwłaszcza w Gdańsku), ale potrzebne jest szersze wykorzystanie korzyści wynikających z podejścia multidyscyplinarnego – wykraczającego poza kompetencje wysoko wyspecjalizowanych instytucji. Przyspieszyłoby to postępy w realizacji celów programu IDUB, zapewniłoby dostęp do wspólnej infrastruktury i wspierało interdyscyplinarność w ramach połączonych instytucji. Ogólnie rzecz biorąc, pozwoliłoby to na bardziej efektywne wykorzystanie zasobów krajowych i mogłoby zwiększyć międzynarodową rozpoznawalność polskich uczelni badawczych.

• *Jakie jest stanowisko i doświadczenie Państwa uczelni w zakresie integracji i konsolidacji z innymi uczelniami?*

• *Czy Państwa uczelnia badała możliwości integracji lub ściślejszej współpracy również z instytucjami badawczymi, zwłaszcza z Polską Akademią Nauk?*

• *Czy ułatwiali Państwo integrację instytucjonalną w postaci tworzenia masy krytycznej i synergii w poszczególnych obszarach nauki z instytucjami partnerskimi w Polsce lub za granicą?*

Grupa międzynarodowych ekspertów, tj. prof. Eva Kondorosi, prof. Peter Maassen, dr Mariana Chioncel, prof. Simon Gaskell oraz prof. Lauritz Holm-Nielsen, szczegółowo oceniła stosowne odpowiedzi udzielone przez uczelnie uczestniczące w programie IDUB, uwzględniając zarazem informacje przedstawione podczas III Konferencji Sprawozdawczej programu IDUB w Gdańsku w dniach 15-16 września 2022 r. Zespół ekspertów stwierdza, że sprawozdania uczelni wspieranych w ramach programu IDUB – zarówno „zwycięzców”, jak i „zdobywców drugiego miejsca” – stanowią zadowalający dowód postępu w osiągnięciu większej rozpoznawalności i oddziaływania prowadzonych tam badań, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.

Ogólnie rzecz ujmując, ze sprawozdań wynika, że IDUB umożliwił wszystkim uczelniom uczestniczącym w programie poczynić postępy na drodze do spełnienia ich ambicji, by stać się uczelniami prowadzącymi intensywne badania naukowe, z dobrze rozwiniętą siecią współpracy międzynarodowej. Postęp ten ilustrują dostarczone dane, m.in. dotyczące współpracy z wybitnymi

międzynarodowymi naukowcami. Jednocześnie w sprawozdaniach widoczne są również istotne różnice między uczelniami w zakresie interpretacji charakteru poczynionych postępów. Niektóre (choć nie wszystkie) sprawozdania popierały swoje twierdzenia o postępach jasnymi, ilościowymi dowodami osiągnięć, przynajmniej w odniesieniu do niektórych aspektów ich postępów. Należy zachęcać wszystkie instytucje do stosowania tego podejścia w kolejnych sprawozdaniach.

Sprawozdania nie wskazywały na ogół w wystarczający sposób, jak osiągnięty postęp wpłynął na działania uczelni w zakresie edukacji i zaangażowania społecznego (trzecia misja). Większość sprawozdań przedstawia wizję, plany i nowe inicjatywy uczelni, jednak nie daje wglądu w to, w jaki sposób postęp związany z realizacją programu IDUB wpłynął na edukację i działania związane z trzecią misją. W przypadku większości uczelni, jak wskazują ich działania, postęp ma przede wszystkim charakter strukturalny. Przejawia się to na przykład w zwiększonej mobilności przyjeżdżających i wyjeżdżających naukowców, zwiększonej liczbie międzynarodowych doktorantów, rosnącej liczbie międzynarodowych publikacji w najlepszych czasopismach itp. Nie wszystkie uczelnie wyraźnie opisały wpływ, jaki program IDUB miał na ich badania, pracę i kulturę organizacyjną.

[Podczas konferencji] podkreślono, jak istotne jest osiągnięcie przez uczelnie, zgodnie z założeniami programu IDUB, nie tylko postępu strukturalnego, lecz także kulturowej zmiany instytucjonalnej. Niektóre uczelnie przedstawiły w tym zakresie pomocne refleksje na temat zmian kulturowych, które wprowadziły, i wskazały na inspirowane przez program IDUB wizję oraz zmiany instytucjonalne w uczelnianej kulturze organizacyjnej. Wśród 20 uczeni uczestniczących w programie IDUB można zaobserwować wyraźne oznaki (choć oczywiście z różnicami między uczelniami) prawdziwej zmiany kulturowej, obejmującej zmianę postaw i zwiększenie ambicji przynajmniej części kadry akademickiej oraz ustanowienie i akceptację wyższych standardów wydajności. Należałoby jednak pozyskać więcej informacji, by ustalić, w jakim stopniu zmiany te mogą dotyczyć nie tyle uczelni jako całości, ile wybranych grup badaczy.

Niektóre – choć nie wszystkie – uczelnie przedstawiły wyraźne dowody na to, że sprawozdany postęp był bezpośrednio związany z uznaniem i wsparciem zapewnianym przez program IDUB. Jedna szczególnie przemyślana refleksja (ze strony uczelni z tzw. „drugiej dziesiątki” IDUB, a tym samym otrzymującej niższy poziom wsparcia finansowego) sugerowała, że istotniejszy od bezpośredniego wpływu finansowego był wpływ programu IDUB na motywację do zmian kulturowych na uczelni.

Chociaż w sprawozdaniach przedstawiono pozytywne przykłady coraz szerszego wykorzystania technologii cyfrowych we współpracy międzynarodowej, w pewnym stopniu zabrakło w nich informacji o strategiach i strukturach instytucjonalnych stanowiących, jak można przypuszczać, fundament tej rozszerzającej się cyfryzacji. Tylko dwie uczelnie odwołują się na przykład do swoich strategii i praktyk internacjonalizacji (Internationalisation at Home – I@H) oraz roli, jaką odgrywają w nich technologie cyfrowe. Również dyskusje podczas konferencji na temat I@H pokazały, że większość uczestników programu IDUB nadal zwraca większą uwagę na zewnętrzne niż na wewnętrzne wymiary swojej strategii internacjonalizacji.

Międzynarodowy zespół odnotowuje pozytywne oznaki głębokiego uznania przez uczelnie IDUB wagi współpracy – w ramach instytucji, na szczeblu lokalnym, krajowym oraz międzynarodowym. Istnieje szereg powodów, dla których warto szerzej współpracować, a także – potencjalnie – dążyć do integracji i konsolidacji w ramach instytucji i między nimi; obejmują one: (i) większe możliwości pracy interdyscyplinarnej; (ii) bardziej zrównoważony rozwój priorytetowych obszarów badawczych; oraz (iii) poprawienie wydajności operacyjnej wynikającej z korzyści skali (choć mogą również występować niekorzyści skali!). Sprawozdania uczelni świadczą jednak o szerokim uznaniu wartości integracji. Dostarczyły one wielu dowodów na współpracę krajową i międzynarodową, oraz wielu dowodów

uznania i osiągnięcia lepszej koordynacji badań zarówno w ramach instytucji, jak i między nimi. Jednocześnie niewiele wskazuje na zrozumienie znaczenia metafory „masa krytyczna” w tym kontekście. I tak, żadna uczelnia nie dostarczyła jasnego przykładu, w jaki sposób współpraca i koordynacja umożliwiły osiągnięcie *zrównoważonego rozwoju* w określonym obszarze badawczym.

W Polsce konsolidacja jest procesem ewolucyjnym. W podejściu do integracji na poziomie lokalnym uczelnie prezentują dużą rozbieżność: od odrzucenia ich znaczenia po entuzjastyczne wdrażanie. Wydaje się jednak, że we wszystkich przypadkach utrzymuje się pewien lęk przed pełnymi fuzjami. Mimo to uczelnie, które wykazują największe postępy na drodze do zinstytucjonalizowanej integracji na poziomie lokalnym, prawdopodobnie staną się wzorami dla podobnych inicjatyw w przyszłości. Oprócz partnerstw i współpracy między uczelniami, w Polsce istnieją pewne dowody na lepszą współpracę również z krajowymi instytutami badawczymi; prawie wszystkie uczelnie podają jej przykłady. Pojawiła się sugestia, której należy się bliżej przyjrzeć, że do bliższej integracji zniechęcają obecne różnice w modelach finansowania oraz utrudnienia wynikające z Ustawy 2.0, która jest postrzegana jako zbyt szczegółowa, aby umożliwić innowacyjne sposoby współpracy.

Jednym ze wskaźników umiędzynarodowienia perspektyw uczelni jest powszechne uczestnictwo w jednym lub kilku sojuszach międzynarodowych, zwłaszcza wybranych i finansowanych przez UE w ramach Inicjatywy Uniwersytety Europejskie (EUI). Siła, skuteczność i trwałość tych sojuszy nie zostały jeszcze w pełni przetestowane. Wiele uczelni partycypujących w programie IDUB podkreśliło w swoich sprawozdaniach, że czerpią duże korzyści z członkostwa w sojuszu Uniwersytetów Europejskich. Obejmują one zwiększone wykorzystanie technologii cyfrowych do współpracy międzynarodowej oraz rozszerzone możliwości mobilności dla kadry akademickiej i doktorantów.

Większość uczelni wdraża (najczęściej dzięki funduszom pochodzącym z programu IDUB) środki nagradzania kadry akademickiej albo przez wyższe wynagrodzenia, albo przez konkretne nagrody za osiągnięcia dydaktyczne (często określane ilościowo na podstawie wyników anonimowej ankiety studentów). Wiele z nich organizuje różne moduły szkoleniowe dla kadry akademickiej (np. podnoszące umiejętności językowe nauczycieli, którzy chcą prowadzić wykłady w języku obcym; szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych lub miękkich). Niektóre uczelnie organizują konkursy na projekty dydaktyczne czy bazy danych dobrych praktyk. Poza tym uczelnie zaprezentowały w sprawozdaniach szereg innowacyjnych podejść do kształcenia doktorantów; jedna uczelnia sugerowała jednak, że rekrutacja doktorantów w Polsce zmniejszyła się w ciągu ostatnich kilku lat i należy zbadać jej przyczyny. O ile nie zostanie skorygowany, taki spadek mógłby zagrozić potencjałowi i oddziaływaniu polskich badań.

Zaobserwowano, że w Polsce istnieje tendencja do rekrutacji studentów lokalnie oraz rekrutacji wykładowców i innych pracowników wśród absolwentów. Uczelnie powinny stać się bardziej aktywnymi graczami w sieciach „przepływu wiedzy” zarówno w kraju, jak i za granicą. Na przykład krytycznym brakującym ogniwem jest brak jednolitej polityki krajowej i przepisów ramowych dotyczących młodych naukowców ze stopniem doktora i badaczy rozpoczynających karierę zawodową. Ogólnie rzecz biorąc, młodzi naukowcy nie są traktowani priorytetowo w systemie badawczym; dotyczy to zarówno krajowych, jak i międzynarodowych badaczy rozpoczynających karierę zawodową. Polska ma ogromny potencjał w zakresie rekrutacji zaawansowanego kapitału ludzkiego z zagranicy, pod warunkiem, że ich praca badawcza w Polsce wspiera ich karierę badawczą gdzie indziej.

Program IDUB odgrywa ważną rolę w procesie zmian strukturalnych i kulturowych, który zrówna polskie uczelnie prowadzące intensywne badania naukowe z ich międzynarodowymi, zwłaszcza europejskimi, odpowiednikami. Miało to już pozytywny wpływ na przełamywanie sztywnych podziałów akademickich, wspieranie współpracy międzywydziałowej/interdyscyplinarnej, przedkładanie jakości

nad ilość wyników badań, zwiększanie motywacji i zaangażowania pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych oraz zmiany wsparcia administracyjnego oferowanego liderom projektów.

Podsumowując, IDUB zapewnił uczelniom znaczne możliwości i umożliwił wprowadzenie zmian nieosiągalnych bez wsparcia programu. 20 uczelni wskazało wiele przykładów innowacyjnych działań finansowanych ze środków programu IDUB, w tym w ramach programów badawczych, programów mobilności, systemów nagradzania za doskonałość naukową i dydaktyczną, modernizacji infrastruktury, badań prowadzonych w ramach współpracy międzynarodowej itp. Ogólnie rzecz biorąc, programy te mają na celu podniesienie jakości naukowej i dydaktycznej, badań i zasięgu, a ich oddziaływanie jest jasno opisane. Międzynarodowy zespół zwrócił uwagę na znacznie lepszą rozpoznawalność wyników polskich badań w międzynarodowej literaturze naukowej, a tym samym na wzrost atrakcyjności polskiej bazy badawczej dla potencjalnych partnerów międzynarodowych.

Międzynarodowa grupa ekspertów docenia zachęcające wystąpienie końcowe Sekretarza Stanu Wojciecha Murdzka, w którym docenił wielki wysiłek uczelni oraz to, że refleksje z III Konferencji sprawozdawczej programu IDUB pozwalają Polsce na lepsze wykorzystanie tej inwestycji wynoszącej ponad 500 mln zł rocznie. Zauważył, że doświadczenia zaprezentowane i zaobserwowane podczas trzech konferencji sprawozdawczych programu IDUB (w latach 2020, 2021 i 2022) pomagają uczelniom i ministerstwu we wdrożeniu programu i w lepszym przygotowaniu się do ewaluacji śródkresowej w 2023 roku oraz ostatecznej oceny w ramach programu IDUB, która będzie miała miejsce w 2026 roku. Wyraził życzenie, aby pod koniec pierwszej edycji programu można było powiedzieć, że uczestniczyły w niej najlepsze polskie uczelnie, a Polska jest w jej efekcie lepiej przygotowana do sprostania wyzwaniom naszych czasów i potrzebom naszego codziennego życia oraz że IDUB jest dobrym programem, który należy kontynuować.

Wreszcie, od czasu rozpoczęcia programu IDUB międzynarodowy zespół ekspertów odnotował początek niezwyklej zmiany kulturowej na uczelniach oraz wolę do pełnego wykorzystania okazji do zacieśniania współpracy z międzynarodową społecznością akademicką; podkreślamy, że dla kraju ważny jest dalszy rozwój na bazie sukcesu programu IDUB oraz ciągłe stymulowanie środowisk i instytucji akademickich do otwierania się na szeroko pojęte społeczeństwo i międzynarodową społeczność uczelni.

Lauritz B. Holm-Nielsen

Przewodniczący Międzynarodowego Zespołu Ekspertów, Program IDUB